

სოსო გიქიკაშვილი
დავით ნინიკე
ანა მხეიძე

ბ ა ბ რ ა ტ ი მ ვ ა ნ ნ ი

თბილისი
2000

ბ.3(2.1)

947922 (092)

ბ. 737

წიგნში პოპულარული ფორმით გადმოცემულია ბაგრატიონთა სამეფო სახლის ისტორიის ძირეული მომენტები მისი წარმოშობიდან დღემდე; სათანადო ყურადღება ეთმობა ბაგრატიონთა საგვარეულო განშტოებათა საკითხს. ნაშრომს თან ერთვის ბაგრატიონთა გენეალოგიური ტაბულების ფრაგმენტები და ფოტომასალები, რომელთაგან უმეტესობა პირველად ქვეყნდება.

წიგნი განკუთვნილია საქართველოს ისტორიის პრობლემებით დაინტერესებული ფართო მკითხველისათვის.

რედაქტორი: აკად. მარიამ ლორთქიფანიძე

© სოსო ბიჭიკაშვილი, დავით ნინიძე, ანა მხეიძე, 2000

© გამომცემლობა „მერიდიანა“ 2000

„ძირითაგან დავით წინასწარმეტყუელისა აღმოცენებულ კართ. და მის გამო ღმრთისა მცურ ცხებით განცეხას მეფობა ჩუენ ბაგრატიონთა და ტომნი კართ დავით მეფისა და წინასწარმეტყუელისა“

„ქართლის ცხოვრება“

ბაგრატიონთა გვარის ისტორია ორგანულადაა დაკავშირებული ქართველი ხალხის მრავალსაუკუნოვან წარსულთან, რასაც ადასტურებენ ხალხური თქმულებები, ძველი ისტორიული წყაროები, ლიტერატურული ძეგლები, ფრესკული მხატვრობა და სხვ.

ლევენდის მიხედვით, „ქართველი მეფენი მარჯვენა მხარზე არწივის ნიშნით იბადებოდნენ“. ამ გამორჩეულობის ერთ-ერთი გამოხატულებაა ბაგრატიონთა სამეფო გვარის ღვთიური წარმომავლობის თეორია.

ბაგრატიონთა ისტორიკოს სუმბატ დავითის ძესთან დაცული ბაგრატიონთა ღვთიური წარმომავლობის თეორიით, საქართველოს სამეფო გვარი - ბაგრატიონები ბიბლიური მეფეების იესე-დავით-სოლომონის შთამომავლებად თვლიან თავიანთ თავს, ამიტომაც იწოდებიან „იესიან, დავითიან, სოლომონიანებად“. ამდენად, ისინი მარიამ ღვთისმშობლის პირდაპირი შთამომავლები არიან, აქედან კი გამომდინარეობს მათი კავშირი იესო ქრისტესთან. ვახტანგ VI-ს ბაგრატიონთა „ნათესაობის წიგნში“ ქართველი ხალხი განხილული ჰყავს როგორც ბიბლიური ნოეს შვილის - იაფეტის შთამომავლები, ხოლო ბაგრატიონები ნოეს უფროსი შვილის - სემისაგან მომდინარედ მოაჩნია; ნათესაობა აქ წარმოდგენილია „დაბადების“ ძირითადი გენეალოგიური ხაზის სახით: ნოე-სემი-აბრაამი-იაკობ-იესე-დავით მეფე-სოლომონი; ბაგრატიონები ამ მამამთავართა და მეფეთა პირდაპირ მემკვიდრეებად არიან გამოცხადებულნი, მაგალითად, დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსთან დავით IV აღმაშენებელი ებრაელთა მეფის დავითის 78-ე შთამომავლად არის მიჩნეული: „...ბნელსა უკუნსა შინა აწყო აღმოცისკრებად მზემან ყოველთა“

მეფობათამან, დიდმან სახელთა და უდიდესმან საქმითა, სახელმოდგმამან, დაუთო, ღმერთისა მამისამან, და თვით სამეოცდამათორამეტკმან შველმან ამის დაუთოსმან, დაუთო".

ბაგრატიონთა გვარი აღრევე გამოჩნდა ამიერკავკასიის პოლიტიკურ არენაზე, რომლის შესახებ ქართულ-სომხურ გარემოში სხვადასხვა ლეგენდები შეიქმნა.

აშოტ I კურაპალატი

სომხური საისტორიო ტრადიცია ბაგრატიონთა გვარის სომხური შტოს წარმომავლობას ძვ. წ. აღ. I ს. უკავშირებდა.

V ს. სომეხი ისტორიკოსი მოვსეს ხორენაცი ბაგრატიონებს თვლის ებრაელი შამბატის შთამომავლებად.

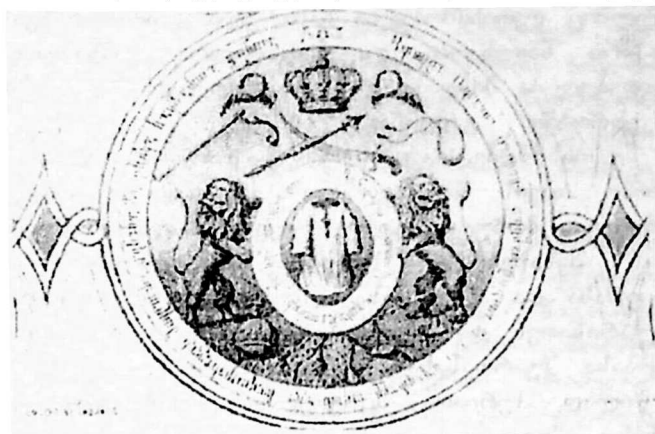
ცნობა ბაგრატიონთა გვარის ბიბლიური მეფე დაუთოსაგან წარმოშობის შესახებ დადასტურებულია X ს. სომეხი ისტორიკოსის იოანე დრასხანაკერტცის "სომხეთის ისტორიაში", რომელიც გამაერთიანებელი რგოლია შამბატისა და ბიბლიური მეფე დაუთოსაგან წარმომავლობის ორი ტრადიციისა. ბაგრატიონთა გვარის წარმომავლობის თეორია მეფე წინასწარმეტყველ დაუთოსაგან მოყვანილია ბიზანტიის იმპერატორ კონსტანტინე VII პორფიროგენეტის თხზულებაში

„იმპერიის მართვის შესახებ“.

ქართულ მწერლობაში პირველი ცნობა ბაგრატიონთა დავით წინასწარმეტყველიდან ანუ ღვთიური წარმომავლობის შესახებ დაცულია გიორგი მერჩულესთან: გრივოდ ხანძიელს ასე მისწრთავს აშოტ კურაპალატს: „დავით წინასწარმეტყველისა და უფლისა მიერ ცხებულისა შეიღად წოდებულო ხელმწიფეო, მეუობაი და სათნოებანიცა მისნი დავიმკვიდრენ ქრისტემან“ ქართულ ისტორიოგრაფიაში ძირითადად გაზიარებულია, რომ ბაგრატიონთა ღვთიური წარმომავლობის თეორია ჩამოყალიბდა აშოტ I დიდი კურაპალატის ხელისუფლების პერიოდში VIII-IX სს. მიჯნაზე მიმდინარეობს ტაო-კლარჯეთის სამთავროს ჩამოყალიბების პროცესი ბაგრატიონთა დინასტიით სათავეში. ეს ასაღწარმოქმნილი პოლიტიკური ერთეული იმ პერიოდის საქართველოს ტერიტორიაზე ერთ-ერთი უძლიერესი გაერთიანებაა, რომელიც საბოლოოდ ფაქტიურად ქართული მიწების გაერთიანებისათვის ბრძოლის მოთავედაც გამოდის.

ბაგრატიონთა გერბი ვახუშტი
ბატონიშვილის ატლასიდან

გიორგი XII-ს გერბი

ბაგრატიონები, მკვლევართა უმეტესობის აზრით, წარმოშობით ძველი ქართული პროვინციის - სპერის მკვიდრნი არიან, ზოგიერთი ისტორიული წყარო მათ ქართველ მეფეთა პირველ დინასტიასთან - ფარნავაზიანებთანაც ანათესავენ. ვახტანგ VI-ის კომისიის მიერ შესრულებული "ქართლის ცხოვრების" გადაკეთებული ჩანართის მიხედვით, გუარამ ქართლის ერისმთავარი "ღედით იყო ზოსროიანი (ე.ი. ფარნავაზიანი) და მამით ბაგრატიონი". სომეხი ისტორიკოსის სეპეოსის ანონიმი ბაგრატიონებს ქართლის მეფეთა დინასტიასთან აკავშირებს და მათ ფარნავაზიანთა ნათესავად მიიჩნევს.

ქართულ ისტორიულ წყაროთა ერთ ნაწილში დაცული ისტორიული ტრადიციით ბაგრატიონთა გვარის დაწინაურება VI ს. თარიღდება, ხოლო მეორეში კი - VIII ს. უდავოა, რომ ტაო-კლარჯეთის ბაგრატიონთა დინასტიის აღზევება VIII ს. ბოლოს მოხდა ამ დინასტიის ფუძემდებლის აშოტ I კურაპალატის დროს.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, წარმოდგენილი გენეალოგიით ბაგრატიონები მარიამ ღვთისმშობლის ნათესავები გამოდიან. ვახტანგ VI-ის მიერ შედგენილ გენეალოგიაში სოლომონის შემდგომი შტოები ოჯახურად არის გამოხაზულია

- რომელშიც ღვთისმშობელია ჩახატული - ამით ხაზგასმულია პირდაპირი ნათესაობა და ქართველთა განსაკუთრებული დამოკიდებულება მისდამი, რაც საქართველოს "ღვთისმშობლის წილხედობით" გამოიხატა.

ღვთისმშობელმავე წარმოუზაგნა მოციქულთა სწორი წმ. ნინო თავის წილხედობილ ქვეყანაში. წმინდა ნინოს აღმზრდელი მოხუცი ქალი უყვება მაცხოვრის მიწიერი წამების შესახებ - "ხარებასა და ნათლის ღებასა, ჯუარცმასა და აღდგომასა, და სუდრისათეს და ტილოთა, და ჯუარისათეს და კუართისა". წმინდა ნინო კითხულობს "სადაობასა კუართისასა", რაზეც პასუხად მიიღო: "ჰხუდა იგი წილად ჰურიათა მცხეთელთა". მოციქულთა სწორი წმ. ნინო "ყოველსა ჟამსა ევედრებოდის სენაკსა შინა თესსა ხატსა მას წმიდისა ღმრთისმშობელისა წინაშე მდგომარე". რათა ენახა საქართველოში მყოფი ერთ-ერთი უპირველესი ქრისტიანული სიწმინდე - მაცხოვრის კვართი (პერანგი).

ქართული ისტორიული წყაროებით, "წარვიდა ელიოზ მცხეთელი და ღონგინოზ კარსნელი, და მუნ დახუდეს ჯუარცმასა უფლისა"; მას შემდეგ, რაც იესო ქრისტე "დამსჭალეს", "კვართი იგი უფლისა წილით ხუდა მცხეთელთა; წამოიღო ელიოზ და მოიღო მცხეთას"- "მეორე იერუსალიმად" წოდებულ ქალაქში. კვართის ფლობას ბაგრატიონები განსაკუთრებით უსკამენ ხაზს. საქართველო და სამეფო სახლი პატრონია ქრისტიანობის ერთ-ერთი უპირველესი სიწმინდისა და ყველა ქრისტიანი ერისა თუ ქვეყნისათვის საოცნებო რელიქვიისა-ქრისტეს კვართისა, ამიტომ მისი ფლობა და ბაგრატიონთა ღვთიური წარმომავლობის თეორია ბაგრატიონთა სამეფო გერბზეც აისახა (ასევეა სახელმწიფო დროშებზე, ბეჭდებზე). თვალშისაცემია, რომ კვართს ყოველთვის გამორჩეულ ადგილზე ათავსებენ. მაცხოვრის კვართის ფლობა და ღვთიური წარმომავლობა გამჟღავნებულია სამეფო გერბის წარწერაში: „სამეფო კვართიან დავითიანი საქართველო“. სამეფო გერბზე კვართის გარდა გამოსახული იყო

სფერო, კვერთხი და ხმალი, ქნარი, შურდული. გერბზე ქნარი და შურდული (რომლითაც ბაგრატიონთა ბიბლიურმა წინაპარმა დავითმა მოკლა გოლიათი) ბაგრატიონების დავით წინასწარმეტყველთან ნათესაობაზე მეტყველებდა ანუ სამეფო გვარის ღვთიური წარმომავლობის გამომხატველ ელემენტებს წარმოადგენდა.

როგორც კვართის შექმნევაში, საქართველოს გერბებზე, სახელმწიფო დროშებსა და ბაგრატიონთა განშტოებების გერბებზე (მაგალითად, ბაგრატიონ-დავითიშვილების) ცენტრალური ან ერთ-ერთი გამორჩეული ადგილი უკავია ქრისტიანობის ერთ-ერთი უპოპულარესი წმინდანის წმ. გიორგის გამოსახულებას. ეს ბუნებრივიცაა: წმინდა გიორგის კულტს არც ერთ ქვეყანაში არ მიუღია ისეთი გავრცელება, როგორც საქართველოში, სადაც ამ წმინდანისადმი თაყვანისცემამ სრულიად განსაკუთრებული ხასიათი მიიღო. თავად ქართულმა სამყარომ მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა წმ. გიორგის კულტის ჩამოყალიბებაში; საქართველოვე გამოირჩეოდა ქართველთა მიერ გაღმერთებული მთავარმოწამე გიორგის წმინდა ნაწილების ფლობის სიმრავლითაც. საქართველო წმ. გიორგის ქვეყანაა, იგი ქართველთა მთავარი წმინდანია, ამიტომ, წმ. გიორგი ბაგრატიონთა სახლისა და სამეფო გვარის მფარველიცაა. თეიმურაზ ბაგრატიონის ცნობით, “მეფენი მარადის დროშათა ზედა და ღერბთა მათთა დასწერდეს სახესა წმინდისა... გიორგისა”.

შევჩერდეთ საქართველოს მეფეთა ტიტულატურაზე: საქართველოს გაერთიანებისა და “ყოველი საქართველოს” წარმოქმნის პარალელურად ჩამოყალიბდა ფორმულა: “მეფე აფხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა, სომეხთა, შარვანშა, შაჰანშა” („აფხაზთა“ ნიშნავს დასავლეთ საქართველოს, „ქართველთა“ - ქარილსა და მესხეთს, „რანთა“ - ჰერეთს, „კახთა“ - კახეთს, „სომეხთა“ - ლორე-ტაშირს, „შირვანშა“ - შირვანს, „შაჰანშა“ - ანისის სამეფოს). იგი შესანიშნავად ასახავდა ქვეყნის თანდათანობითი გაერთიანების პროცესს და საქართველოს სახელმწიფოს საზღვრების

ზრდას.

საქართველოს მეფეთა ტიტულატურაში ჩნდება ზედწოდება - "მესიის მახვილი". დავით აღმაშენებლის სპილენძის მონეტაზე არაბულად ამოკეთილია: "მეფეთა მეფე დავით ძე გიორგისა, მესიის მახვილი". ბაგრატიონი მეფე აღნიშნავს, რომ იგი "მესიის მახვილია", ხაზს უსვამს - ჩემი სახით თვით ღმერთი მოქმედებს და მეფის წინააღმდეგ მოქმედება ღმერთის წინააღმდეგ მოქმედებას ნიშნავს. ამიერიდან, ღვთის მიერ ნაკურთხი მეფის პოლიტიკის საპირისპირო მოქმედება ერის ღალატი და ღვთის გმობაა. თვით გრიგოლ ხანძთელის სიტყვებიც ხაზს უსვამენ, რომ ზეციერმა მამამ გახადა ხელმწიფენი ქვეყნის გამგებად, ამიტომ მეფეები იყვნენ ხელისუფალნი "ნებითა ღვთისათა". ეს ბაგრატიონთა ღვთიური წარმომადგენლობის თეორიითაც დასტურდება, ასევეა მეფეთა ტიტულატურაში: "ნებითა ღვთისათა აფხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სომეხთა მეფისა". იმ დროს, როდესაც ბიზანტია თანდათან უკან იხევს თურქ-სელჩუკთა გამო, საქართველო საპირისპიროდ, მწვავე ბრძოლების შედეგად ამიერკავკასიას ათავისუფლებს მტრისაგან. აღმოსავლეთის ქრისტიანულ სამყაროში საქართველო პირველობას იჭერს და ეს ვითარებაც აძლევს მის მეფეებს საშუალებას თავიანთ თავს "მესიის მახვილი" უწოდონ.

VIII საუკუნე საქართველოს ისტორიაში ხასიათდება მნიშვნელოვანი სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური ძვრებით. ამ პერიოდისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე ჩამოყალიბდა კახეთის, ქერეთის, ტაო-კლარჯეთის სამთავროები, თბილისის საამირო და დასავლეთ საქართველოში - აფხაზეთის სამეფო. სამთავროებს შორის პირველობისათვის ბრძოლა ჯერ კიდევ IX საუკუნეში დაიწყო. თანდათანობით ფეოდალურ გაერთიანებათა შორის ძლიერდება ტაო-კლარჯეთის სამთავრო-ქართველთა საკურაპალატო, რომლის დამაარსებლად აშოტ I ბაგრატიონი გვევლინება, თუმცა საფუძვლის ჩაყრა მისი მამის, ადარნასეს დროს დაიწყო. საგარეო საკითხთა გადაწყვეტისას აშოტ I ორიენტაცია

დავით IV აღმაშენებელი

ბიზანტიის იმპერიაზე
იღებდა, რასაც
მოწმობს მისთვის
კურაპალატის
ტიტულის პოქება.
ტიტული ნიშნავდა
სასახლის დამცველს
და ბიზანტიელი
იმპერატორები მას
სხვადასხვა ქვეყნების
მმართველებს
უბოძებდნენ ხოლმე.
აშოტ კურაპალატის
მემკვიდრეები,
რომლები,
კურაპალატის
ტიტულს ფლობდნენ,
გვარში უფროსად
ითვლებოდნენ. ამ
ტიტულს შემდგომ
გაერთიანებული
საქართველოს
მეფეები,
ატარებდნენ დავით
IV აღმაშენებელამდე,
რომელმაც უარი
თქვა ამ და სხვა
ბიზანტიურ
ტიტულებზე და
ამით ხაზი გაუსვა
საქართველოს
უფლებას
დამოუკიდებლად
გადაეწყვიტა სამხარო
და საგარეო საქმეები.

გიორგი III და თამარ მეფე

IX ს. ბოლოსათვის
ტაო-კლარჯეთის
სამთავრო იმდენად
გამდიდრდა, რომ
მისი მმართველები
888 (899) წლიდან
“ქართველთა მეფის”
ტიტულს
განსებლობდნენ;
IX-X საუკუნეებში
სამთავროში უმაღლეს
ხელისუფლებას
ფლობდნენ აშოტ
I კურაპალატის
შუათანა ძის ბაგრატ
I კურაპალატის
მემკვიდრენი. ტაო-
კლარჯეთის
ბაგრატიონთა გვარში
ორი შტო გამოიყო:
ტაოს, რომელსაც
რეზიდენცია ბანაშიან
ოლთისში) ჰქონდა
და კლარჯეთის
შტო, რომლის
რეზიდენცია
არტანუჯში
მდებარეობდა.

კლარჯეთის შტო ტაოს შტოს ექვემდებარებოდა, თუმცა
ფაქტიურად დამოუკიდებლად წყვეტდა საშინაო თუ საგარეო
საქმეებს. ტაო-კლარჯეთის ბაგრატიონთა მმართველობა
ფეოდალური კოლეგიალობის პრინციპს ემყარებოდა, რომლის
მიხედვით, ორივე შტოს წარმომადგენლები მეფე-კურაპალატთან
ერთად მონაწილეობდნენ სამეფოს მართვაში, თუმცა ძირითადად
ტაოს შტოს წარმომადგენლებს შეიძლება რეგებოდათ

“ქართველთა მეფის” ან “ქართველთა კურაპალატის” ტიტული, რომელიც ბიზანტიის იმპერიასთან ურთიერთობის გარკვეულ ფორმას გულისხმობდა. სწორედ ტაოს შტოს წარმომადგენელი იყო ბაგრატ III გაერთიანებული საქართველოს პირველი მეფე.

“ქართველთა მეფისა” და “ქართველთა კურაპალატის” გარდა ბაგრატიონები ატარებდნენ ქართულ ტიტულებს: მამფალი, ერისთავთ-ერისთავი, ერისთავი, ასევე ბიზანტიურ ტიტულებს: ნოველისიმოსი, მაგისტროსი, პატრიკიოსი და სხვ.

X საუკუნის მეორე ნახევარში ტაო-კლარჯეთის სამეფო მნიშვნელოვანი და ძლიერი სახელმწიფო იყო. 975 წელს გამოჩენილმა მხედარომთავარმა და პოლიტიკურმა მოღვაწემ, საქართველოს გაერთიანების ფუძემდებელმა დავით III კურაპალატმა თავისი შვილობილი - ბაგრატ III, გურგენ მეორეს ძე, ქართლის მმართველად, ხოლო 978 წელს აფხაზეთის (დასავლეთ საქართველოს) მეფედ გამოაცხადა, 1001 წელს იგი კურაპალატი და „ქართველთა მეფე“ გახდა. ამ აქტით საფუძველი დაედო ერთიან სახელმწიფო მმართველობას, ასე ჩამოყალიბდა ერთიანი საქართველოს სახელმწიფო.

X-XI საუკუნეები ერთიანი საქართველოს ფორმირებისა და განმტკიცების ხანაა.

საქართველოს ერთიანი მონარქია საგრძნობლად დაასუსტა თურქ-სელჩუკთა შემოსევებმა პერიოდი 1080 წლიდან საქართველოს ისტორიაში ცნობილია “დიდი თურქობის” სახელწოდებით. თურქთა ბატონობის გადაგდება და მონარქიის განმტკიცება დაკავშირებულია დავით IV აღმაშენებლის სახელთან.

XII საუკუნის პირველი მეოთხედის ბოლოსთვის საგრძნობლად გაფართოვდა საქართველოს პოლიტიკური საზღვრები, თურქ-სელჩუკები კი გაძევებულ იქნენ ამიერკავკასიიდან.

XII საუკუნის პირველი მეოთხედიდან XIII საუკუნის პირველ მეოთხედიამდე საქართველო წინა აზიაში ერთ-ერთი

უძლიერესი სახელმწიფო იყო. მისი საზღვრები გადაჭიმულა იყო ნიკოფსიიდან (სიჭის მახლობლად) დარუბანდამდე და ოკსეიიდან არეგანამდე (სამხეთით).

თამარ მეფის ბრწყინვალე მეფობის შემდეგ საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული აღმავლობა შეასწრა მონღოლთა და სხვა დამპყრობთა განუწყვეტელმა შემოსევებმა. მხოლოდ გიორგი V ბრწყინვალის დროს მოხერხდა საქართველოს ძლიერების აღდგენა. მაგრამ მცირე ხნით. გახშირებულმა შინაომებმა და

საგარეო მტრის შემოსევებმა დაასუსტა ერთიანი საქართველოს ფეოდალური მონარქია. XV საუკუნის ბოლოს საქართველოს ერთიანი სამეფო ცალკეულ პოლიტიკურ ერთეულებად დაიშალა.

1490 წელს "თათრების"

შემოსევის გამო კონსტანტინე II-მ მოინდომა, "რათა ჰყონ შეერთება თათართა ზედა", მაგრამ ახლად წარმოქმნილმა ტახტებმა და ათაბაგმა "არა ინებეს, რამეთუ ენებათ დამდაბლება მეფისა"

ქართლის გერბი

(ვახუშტი). სამეფო დარბაზზე მეფემ "შემოიკრიბნა კათალიკოზი, ეპისკოპოსნი და წარჩინებულნი თვისნი და განიზრახვიდა, თუ რა ჰყონ განდგომილებისათვის ქუეყანათა". რეალურად შეაფასეს რა შექმნილი შინაპოლიტიკური და დინასტიური ვითარება დარბაზის წევრებმა კონსტანტინეს არ ურჩიეს მეფე-მთავრებთან ბრძოლა. "კინაითგან მტკიცედ დგანან ერთგულებასა ზედა თვისთა რჩეულთა მფეყათათა იმერნი და

კახეთის გერბი

თეიმურაზ I
მეუღლითურთ

შტოს ფუძემდებელი იყო გაერთიანებული
საქართველოს უკანასკნელი მეფე გიორგი
VIII, რომელმაც 1466 წ. საფუძველი

იმერეთი მეფე
ალექსანდრე III

კახნი და კუალად ათაბაგისა
სამცხელნი" (ვახუშტი). დარბაზმა
გაღწევიდა, რომ "კუალადი კახი":
იძულებულმა კონსტანტინე II-მ
"აღარსა მშვიდაა", რაც ნაშნავდა
ერთიანი საქართველოს სამეფოს
დაშლის იურიდიულ დაკანონებას;
წარმოიშვა დამოუკიდებელი
ქართლის, კახეთისა და იმერეთის
სამეფო ტახტები ბაგრატიონთა
ხელისუფლებით, ხოლო თავად
კონსტანტინე
II ქართლის
ბაგრატიონთა
მამამთავრად
იქცა.

კახეთის
ბაგრატიონების
სამეფო

იმერეთის გერბი

ჩაუყარა დამოუკიდებელ კახეთის
სამეფოს. იმერეთის ბაგრატიონების
სამეფო შტოს ფუძემდებელი იყო
ერთიანი საქართველოს მეფის -
ალექსანდრე I დიდის (1412-1442)
ძმის გიორგის შვილი და, ამდენად,
მეფე გიორგი VIII-ს ბიძაშვილი -
ბაგრატი, რომელიც 1463 წ. იმერეთის
(ლიხთ-იქიანის), ხოლო 1466 წ.
ქართლ-იმერეთის მეფე გახდა.

ერთიანი საქართველოს სამეფოს
დაშლას ქართლის, კახეთისა და
იმერეთის სამეფო შტოების

ჩამოყალიბების გარდა ბაგრატიონთა საგვარეულო სახლის არაერთი განშტოების წარმოშობა მოჰყვა.

XVI ს. დასაწყისში ქართლის სამეფო სახლს გამოეყო მუხრანბატონთა შტო. ბაგრატიონთა მუხრანბატონების შტოს საფუძველი ჩაეყარა 1512 წელს. მისი ფუძემდებელი იყო ქართლის მეფე დავით X-ის (1505-1525) უმცროსი ძმა ბაგრატ ბატონიშვილი, რომელსაც საუფლისწულოდ სამუხრანო გადაეცა. ბაგრატ მუხრანბატონი დაინიშნა მემარცხენე სადროშოს სარდლად. ამიერიდან სარდლობა მუხრანბატონთა სახლის სამემკვიდრეო თანამდებობად იქცა. XVI-XVIII სს. მუხრანბატონები ქართლის ხუთ დიდებულ თავადთა რიცხვში შედიოდნენ და დიდ როლს ასრულებდნენ ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში. 1558 წელს ვახტანგ მუხრანბატონის ქართლის სამეფო ტახტზე ასვლით მოხდა ბაგრატიონთა სამეფო საგვარეულო განშტოების - მუხრანბატონთა უფროსი შტოს გაშენება. მუხრანში მფლობელობას მუხრანბატონთა უმცროსი შტო აგრძელებს, კერძოდ, ვახტანგ V-ის უმცროსი ძმა - კონსტანტინე; მუხრანბატონებად უკვე მისი შთამომავალნი იწოდებიან.

იოანე ბატონიშვილის მიერ 1799 წელს შედგენილ ქართველ თავადთა და აზნაურთა გვარების ნუსხებში აღნიშნულია, რომ "ქრცხინვალის კერძოდ ნულის ხეობასა შინა" ცხოვრობენ თავადი დავითიშვილნი და „არიან გვართ ბაგრატიონნი“. ვახუშტი ბატონიშვილის მიხედვით, „რამაზიშვილი და დავითიშვილი არიან ავ-გიორგის ძმის დიმიტრისაგან, რომელი არჩინა მეფემან (ქართლის მეფე, დავით X) და არიან მიერთაგან აქა“ ანუ ქართლში.

ალექსანდრე I კახთა მეფეს (1476-1511) „ესუა ძენი ორნი, უხუცესსა ეწოდა გიორგი და უმრწემესსა ეწოდა დიმიტრი“. ალექსანდრე მეფესა და მის თანამოაზრე უმცროს ძეს - დიმიტრის კახ ფეოდალთა ძლიერი ოპოზიცია უპირისპირდება უფროსი ძის - გიორგის ბატონიშვილის მეთაურობით. უშუალოდ კონფლიქტი ქართლის სამეფოსადმი დამოკიდებულების საკითხში უთანხმოებას მოჰყვა, მაგრამ მთავარი უშუალოდ გამწვავებული

„ბატონიშვილობის საკითხი“ იყო: გიორგის, როგორც უფროსს სამეფო ოჯახში, ბუნებრივია, სამეფო ტახტის დაუფლების სურვილი ამოძრავებდა და ამ გზაზე მის ძმა დიმიტრიში მთავარ საშიშროებას ხედავდა, იგი მამამისს მეფე ალექსანდრეს მეორე ვაჟისადმი მიკერძოებაში სდებდა ბრალს. გიორგიმ სამეფო კარზე კერძო მიაღწია მისთვის სასურველი პოლიტიკის წარმართვას, ამიტომ თავად „დაიწყო ბრძოლა ქართლსა ზედა“, აღდგა ღვთის X-ის წინააღმდეგ, „საზღვრამდის იმერეთისადმე მოარბევდის ქართლსა მრავალგზის“ (ბერი ეგნატაშვილი). ალექსანდრე მეფე და დიმიტრი ბატონიშვილი ქართლის წინააღმდეგ მიმართული საომარი გეგმის განხორციელებას წინ აღუდგნენ და „გარდაუდგნენ წინა საფურცლეს“. ვახუშტი ბატონიშვილის სიტყვებით, გიორგი „არა მსმენელი ეშურვა მეფობასა მამისასა, რათა ჰყოს წადიერება თვისი“, „ჭალასა შინა საფურცლესასა“ მოკლა მამა ალექსანდრე I კახთა მეფე, „შეიპყრო ძმაცა თვისი დიმიტრი, რათა არა ივლტოვდეს სპარსეთად“ და „აღმოხადნა მასცა თუალნი“ (ვახუშტი). ამის შემდეგ მას ავ-გიორგი უწოდეს და ასეც დარჩა ცნობილი საქართველოს ისტორიაში. ყოველივე ეს 1511 წელს მოხდა. კახეთს გამეფებულმა ავ-გიორგიმ (1511-1513) თვალდათხრილი ძმა კახეთში არ დააყენა და „ცოლითა და შვილითაი გამოაგდო“, რომელიც „მოვიდა მცხეთას და სვეტ-ცხოველს შემოეხუენა“.

ავ-გიორგის პოლიტიკას მუხრანბატონების გარდა ბაგრატიონების სამეფო საგვარეულოში მეორე განშტოების-ღვთისმშობლის წარმოშობა მოჰყვა. ვახუშტის ტერმინოლოგიით, ავ-გიორგიმ დიმიტრის „აღმოხადნა თუალნი“, ხოლო ბერი ეგნატაშვილის სიტყვებით, „ძმასა თუალები დასწვა“. ქართლში გადმოსვლის შემდეგ, დიმიტრის ჩამომავლებისაგან ჩამოყალიბებულ ბაგრატიონთა სამეფო სახლის განშტოებას თვალდამწვრიანები ეწოდათ. ისტორიკოსი ფარსადან გორგიჯანიძე, რომელიც მათზე სპეციალურად ჩერდება, თხზულების ამ ნაწილს არქმევს: „აქა ანბავი თვალდამწვრიანთა“, იგი დიმიტრის „თვალდამწვარს“ უწოდებს, ხოლო მისი ჩამომავლები

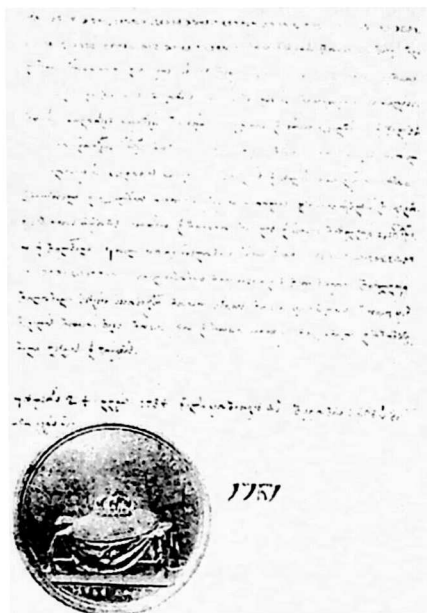
„თვალდამწვრიანებად“ იხსენიებიან. ბაგრატიონთა ამ შტოს ქაროლში გადმოსვლას მათი „გაგუარება“ - გათავადება მოჰყვა. დიმიტრის ჩამომავალ დავითს თვალდამწვრიანიდან ისინი დავითიშვილებად იწოდნენ, ამიტომ მათ ორივე სახელწოდებით ეხუდებიო: თვალდამწვრიანები და დავითიშვილები. ახალი ფეოდალური სახლის ანუ გვარის წარმოშობის შემდეგ სამეფო სახლის განშტოებები ბაგრატიონობას კარგავენ და რადგან „გარნა გაუგუარდაო სახელი“ მათი მამამთავარისა, ამ ახალი გვარით მფლობელობენ. XVIII ს. ბოლოს და XIX ს. დასაწყისში ფეოდალურ გვართა ერთი ნაწილი ძველ ძირითად გვარს იბრუნებს. ასევე უნდა მომხდარიყო ბაგრატიონ-დავითიშვილთა შემთხვევაში. 1783 წლის ქართლ-კახეთის თავადების და აზნაურების ნუსხაში იგი აღნიშნულია, როგორც თავადი „დავითიშვილი-ბაგრატიონი“.

ბაგრატიონთა საგვარეულოს წარსულიდან ასევე ინტერესს იწვევს გორაშვილთა განშტოების ისტორია, რომლის ფუძემდებელს, მეწინავეს სარდალს - გორა ბატონიშვილს უმართებულად ქართლის მეფე გიორგი IX ძედ მიიჩნევენ. სინამდვილეში გორას წარმომავლობა კონსტანტინე II სხვა ვაჟისაგან - ალექსანდრესაგან იღებს სათავეს და იგი ამ ალექსანდრეს ძის - გიორგის შვილია (გენეალოგიური ტაბულა იხ. ქვემოთ).

მოკლედ შევჩერდეთ ბაგრატიონთა სამეფო სახლის კიდევ ერთ გათავადებულ განშტოებაზე - ბაბადიშებზე. XVII საუკუნის მეორე ნახევარში კახეთის სამეფოს ბაგრატიონთა დინასტიას გამოეყვნენ თავადი ბაბადიშები. მათი გვარის ფუძემდებელი იყო კახეთის მეფის თეიმურაზ I შვილიშვილი - დავით ბატონიშვილის უმცროსი ვაჟი იოსებ (როსებ) ბაგრატიონი. მისი უფროსი ძმა ერეკლე I ქართლისა და კახეთის მეფე იყო. 1820 წელს თავად ბაბადიშების მიერ თბილისის თავად-აზნაურთა საკრებულოში წარდგენილ საბუთში იოსები (როსები) დასახელებულია, როგორც მათი გვარის ფუძემდებელი. ისტორიკოსი იოანე ბატონიშვილი (ბაგრატიონი) თავის თხზულებაში „შემოკლებით

აღწერა საქართველოსა შინა მცხოვრებთა თავადთა და აზნაურთა გვარებისა“ ბაბადიშების გვარის შესახებ წერდა: „ამათი წინაპარი არის ბაგრატიონთა შთამომავლობისა იმან ყელისაგან“. იოანე ბატონიშვილის ბაბადიშების წინაპარი იმან ყელი შეცდომით გაიგივებული ჰყავს კახეთის მეფე დავით II, რომელიც ატარებდა მესულმანურ სახელს იმამ-ყული-ხანს. XVIII საუკუნის 20-40-იან წლებში თავად ბაბადიშების გვარის წარმომადგენელმა იოსებ გიორგის ძე ბაგრატიონმა (ბაბადიშმა) თავი გამოიჩინა კახეთის მეფეების დიპლომატიურ სამსახურში. იოსებ გიორგის ძე ბაგრატიონი (ბაბადიში) კახეთის მეფეების - კონსტანტინე II-ის, ალექსანდრე III-ის და თეიმურაზ II-ის ელჩი იყო რუსეთში. რუსეთის იმპერიაში ის ცნობილი იყო როგორც „*кахетинский князь Иосиф Багратион*“. ერთ-ერთ თავის წარდგენის სიგელში მის შესახებ წერია, რომ ის არის „*кахетинский князь и происходит из царской фамилии Багратионов*“. 1783 წლის ქართლ-კახეთის თავადებისა და აზნაურების ნუსხაში, რომელიც რუსეთის მთავრობას წარუდგინა ერეკლე II-მ, კახეთის თავადთა შორის დასახელებული არის „თავადი ბაბადისშვილი“. ქართლ-კახეთის სამეფოს გაუქმების შემდეგ 1820 წელს რუსეთის იმპერიის სენატმა დაამტკიცა ბაბადიშები თავადურ წოდებაში. ბაბადიშების წარმოშობა ბაგრატიონთა სამეფო დინასტიიდან ჩანს ასევე მათი საგვარეულო გერბიდან. რომელზეც გამოსახულია: 1. სამეფო კვერთხი და სფერო, 2. ბიბლიური მეფე დავითის ქნარი და შურდული, 3. ზარბაზანი და 4. კრავი. აქედან გამომდინარე დღეს მცხოვრები საქართველოში ბაბადიშები არიან კახეთის სამეფო ბაგრატიონთა დინასტიის შთამომავლები (გენეალოგიური ტაბულა იხ. ქვემოთ).

XVIII საუკუნის საქართველოს რთული შინაპოლიტიკური მდგომარეობის გამო ქვეყნის სამეფო გვარის წარმომადგენლები იძულებული გახდნენ საცხოვრებლად რუსეთში წასულიყვნენ, სადაც მათ ე. წ. ქართული კოლონიები დააარსეს, რომლებმაც ქართული კულტურის

გეორგიევსკის ტრაქტატი

განვითარებაში დიდი წვლილი შეიტანეს.

1783 წლის 24 ივლისს რუსეთის იმპერიასა და ქართლ-კახეთის სამეფოს შორის ჩრდილო კავკასიის ციხე-სიმაგრე გეორგიევსკში მფარველობის ტრაქტატი დაიდო, რომლის მიხედვით, რუსეთი ქართლ-კახეთის გარეშე მტრებისაგან დაცვას, სამხედრო ძალით დახმარებასა და სამეფოს შიდა საქმეებში ჩაურევლობას კისრულობდა. თუმცა, როგორც აღმოჩნდა, რუსეთის მთავრობა ტრაქტატის პირობების დაცვას არც აპირებდა და აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიის რუსეთის იმპერიის უშუალო შემადგენლობაში შეყვანას ცდილობდა.

აღმოსავლეთ საქართველოს რუსეთის მიერ ძალდატანებითი დაპყრობა იყო ტრაქტატის პირობების უხეში დარღვევა. 1801 წლის 12 სექტემბერს გამოცემული

მანიფესტის მიხედვით, რომელიც რუსეთის იმპერატორს ალექსანდრე I-ს ეკუთვნოდა. ქართლ-კახეთში სამეფო ხელისუფლება გაუქმდა, ხოლო ქვეყანა რუსეთის ტერატორიად ანუ გუბერნიად გამოცხადდა. მალე რუსეთის ხელისუფლებამ თაჰის მფარველობაში ძალდატანებით იმერეთის სამეფოც შეიჭრნა, რაც 1804 წლის 25 აპრილს გაფორმდა, ხოლო 1810 წელს რუსეთის იმპერიის მიერ იმერეთის სამეფოს

ერეკლე II

უშუალო დაპყრობა მოხდა. დასავლეთ და სამხრეთ საქართველოს ტერიტორიაზე წარმოიქმნა ქუთაისის გუბერნია, ბათუმისა და ყარსის ოლქები. ასე გაუქმდა ქართველ მეფეთა - ბაგრატიონთა დინასტია. რომელიც საქართველოს მოელი ათასი წლის მანძილზე მართავდა.

რუსეთის იმპერიას ეშინოდა საქართველოში მონარქიის

რუსტავრაციისა, რის გამოც, ჯერ კიდევ 1803 წელს, აღმოსავლეთ საქართველოდან რუსეთში იძულებით გადაასახლა სამცხე-კვარის თითქმის ყველა წარმომადგენელი. შემდგომში მხოლოდ ზოგიერთ მაიგანს ან მათ შთამომავალს იუ ელირსა საქართველოში დაბრუნება. რუსეთში დარჩენილმა ბაგრატიონებმა კი თავი გამოიჩინეს სამხედრო ასპარეზზე.

ალექსანდრე
ბატონიშვილი.

მეცნიერებაში, ხელოვნებაში, ლიტერატურაში და სხვ. რუსეთის მკაცრმა კოლონიურმა პოლიტიკამ საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში აჯანყებები და შეთქმულებანი გამოიწვია. კახეთის 1802 წლის შეთქმულება ერთ-ერთი პირველთაგანი იყო. შეთქმულები რუსეთისაგან მოითხოვდნენ 1783 წლის ტრაქტატის პირობების შესრულებას და საქართველოს (ქართლ-კახეთის) ტახტზე ერეკლე II-ის ვაჟის იულონ ბატონიშვილის აყვანას, რომელსაც მხარს უჭერდა მისი ძმა ფარნაოზ ბატონიშვილი. შეთქმულება წარუმატებლად დასრულდა.

1804 წელს მთიულეთში სახალხო აჯანყებამ იფეთქა.

გიორგი XII

იმერეთი მოიცვა, მაგრამ მას ხელმძღვანელობდა მეფე სოლომონ I-ის შვილიშვილი ივანე აბაშიძე, რომელიც უფლისწულ როსტომის შვილებთან - ვახტანგთან და ტარიელთან ერთად თურქეთში გაიქცა. აჯანყების აქტიური წევრი მეფე სოლომონ I-ის ძმისწული - დავით ბაგრატიონი მოკლული იქნა.

1832 წელს

ქართული ინტელიგენციის წიაღში წარმოიშვა შეთქმულება, რომლის წარმომადგენლები სხვადასხვა ფორმით ბაგრატიონთა სამეფო

რომელშიც აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ იულონ და ფარნაოზ ბატონიშვილები, მაგრამ აჯანყება დამარცხდა, ხოლო ბატონიშვილები დაატყვევეს და რუსეთში გადასახლეს. 1812 წელს კახეთში კვლავ იფეთქა აჯანყებამ, სადაც მთავარი მოქმედი პოლიტიკური ფიგურა ერეკლე II-ის ვაჟი, ალექსანდრე ბატონიშვილი იყო. მასში აქტიურ მონაწილეობას იღებდა მეფე გიორგი XII-ის შვილიშვილი გრიგოლ ბაგრატიონი. ეს აჯანყებაც დამარცხდა. 1819-1820 წლებში მორიგმა აჯანყებამ მთელი

ისიც წარუმატებელი აღმოჩნდა. აჯანყებაში მონაწილე იმერეთის

გიორგი XII-ის გვირგვინი

ბაგრატ ბატონიშვილი,
გიორგი XII-ის ვაჟი

დინასტიისა და ქართული
მონარქიის აღდგენას
მოითხოვდნენ. ბაგრატიონები
მასშიც აქტიურ მონაწილეობას
იღებდნენ: იულონ
ბატონიშვილის ვაჟი
დიმიტრი ბაგრატიონი, მეფე
გიორგი XII-ის ვაჟი -
ოქროპირ ბატონიშვილი, მისი
და თამარ ბატონიშვილი,
აგრეთვე ერეკლე II-ის ასული
თეკლე ბატონიშვილი.
ერთ-ერთი შეთქმულების
მონაწილის გამცემლობის გამო
შეთქმულები რუსეთის

მთავრობამ შორეულ გუბერნიებში გადაასახლა.

ყველა ამ აჯანყებისა და
შეთქმულების ორგანიზატორები,
რომლებიც მიზნად საქართველოს
სამეფო ტახტის აღდგენას
ისახავდნენ, მეფობის
კანდიდატებად ყოველთვის
ქართლ-კახეთის მეფეების
შთამომავლებს ასახელებდნენ.

რუსეთში გადასახლებული
ერეკლე II-ის და გიორგი
XII-ის შვილები "ქართველი
ბატონიშვილების" ოფიციალურ
ტიტულს ატარებდნენ. მათი
საპატიო წოდება იყო
"უგანათლებულებობა". რუსეთის
იმპერიის სახელმწიფო საბჭოს
1804 წლის 12 სექტემბრის
დადგენილებით და 1812 წლის
26 მარტის მინისტრთა

პეტრე ალექსანდრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ივანე ბაგრატიონ-იმერეტინსკი, მისი პეულლე
ელისაბედ წერეთელი და მათი ვაჟი
ალექსანდრე

ალექსანდრე ივანეს ძე ბაგრატიონ-
იმერეტინსკი ვაჟთან დავითთან ერთად

კომიტეტის გადაწყვეტილებით განისაზღვრა, რომ მხოლოდ საქართველოს მეფეების შვილები - ბატონიშვილები ინარჩუნებდნენ ამ წოდებას, მათი შთამომავლები ატარებდნენ "ქართველი თავადის" (გრუზინსკების), ხოლო იმერეთის ბატონიშვილების შვილები - "იმერეთის თავადის" (იმერეტინსკების) წოდებას. 1833 წლის 25 აპრილს რუსეთის იმპერატორ ნიკოლოზ I-ის ბრძანებით და სახელმწიფო საბჭოს დადგენილებით ხელმოწერულ ერეკლე II-ის და გიორგი XII-ის შვილიშვილებს მიენიჭა „ქართველი თავადის“ - გრუზინსკების წოდება, რომელიც შემდგომ მათ გვარად იქცა. ამ პატივით ისინი გათანაბრდნენ რუსეთის იმპერიის პირველ გვარებთან - უგანათლებულეს თავადებთან. ქართლ-კახეთის და იმერეთის მეფეთა შთამომავლები 1865 წლამდე ატარებდნენ საპატიო წოდებას

ირაკლი გიორგის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

“ბრწყინვალება“, ხოლო 1865 წელს რუსეთის იმპერატორ ალექსანდრე II-ის მიერ “უგანათლებულესობის“ ტიტული მიენიჭა ბაგრატიონთა გვარის ამ შტოთა ყველა წარმომადგენლებს.

იმპერატორ ნიკოლოზ I-ის ნებართვით “იმერეტინსკების“ პარალელურად მეფე სოლომონ I-ის შვილიშვილები 1837 წლიდან იწოდებოდნენ “ბაგრატიონ-იმერეტინსკებად“, ხოლო იმერეთის მეფე დავით II-ის შთამომავლები- “იმერეტინსკებად“.

იმერეთის მეფის სოლომონ I-ის ძმის ბაგრატ ბატონიშვილის შვილიშვილები ივანე და თეიმურაზ დავითის ძეები დასახელებულები არიან 1850 წლის იმერეთის თავადურ გვარების სიაში, როგორც თავადი ბაგრატიონები. 1881 წლის 15 ივნისს რუსეთის სახელმწიფო სენატმა 1865 წლის იმპერატორ ალექსანდრე II-ის ბრძანების საფუძველზე იმერეთის თავადს ალექსანდრე ივანეს ძე ბაგრატიონს მიანიჭა „უგანათლებულესობის“ წოდება.

გიორგი ირაკლის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ბაგრატიონთა გვარის ყველა დანარჩენი წარმომადგენელი XIX-XX სს-ში მხოლოდ თავადის წოდებას ატარებდა - კერძოდ, ბაგრატიონ-მუხრანსკები, ბაგრატიონ-დავითიშვილები და ბაგრატიონ-ბაბადიშები.

1880 წელს, მეფე გიორგი XII-ის შვილთაშვილის, “უგანათლებულესი“ თავადის იოანე გრიგოლის ძე გრუზინსკის გარდაცვალების შემდეგ, ქართლ-კახეთის მეფეთა შთამომავლების გვარში უფროსობა მეფე გიორგი XII-ის ვაჟის - ბაგრატ ბატონიშვილის შთამომავლებს გადაეცა 1888 წელს,

პეტრე პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

“უგანათლებულესი”
თავადის დავით
ბაგრატიის ძე
გრუზინსკის
გარდაცვალების
შემდეგ, სამეფო
გვარში უფროსობა მის
ძმის შვილს
“უგანათლებულეს”
თავადს პეტრე
ალექსანდრეს ძე
გრუზინსკის გადაეცა
(ამას გვიდასტურებს
მეფე გიორგი XII-ის
შვილიშვილის, ილღა
გრუზინსკის 1910 წლის
ხელნაწერი: „Петр.

ныне старший в Царском
роде...” - Центральный
Государственный
Исторический Архив
Грузии. Фонд № 2
(К а н ц е л я р и я
Главнoуправляющего
Закавказским краем),
опись № 2. дело № 1415,
лист 3), რომლის
შვილიშვილია დღეს
თბილისში მცხოვრები
ნუგზარ პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი.

მეფე გიორგი
XII-ის შთამომავლების
გვერდით რუსეთში ასევე

ნუგზარ პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ანა ნუგზარის ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ცხოვრობდნენ ქართლის მეფის ვახტანგ VI-ის და მისი უმცროსი ძმის, მეფე იესეს შთამომავლები. 1919 წელს თავად დიმიტრი პეტრეს ძე ბაგრატიონის გარდაცვალებით საქართველოს სამეფო გვარის

ამ შტოს არსებობა შეწყდა.

XX საუკუნის დასაწყისში სამეფო ტახტის აღდგენისათვის მოძრაობის ისტორიაში საინტერესო ფაქტი მოხდა: რუსეთის იმპერატორი ნიკოლოზ II იძულებული გახდა დასავლეთის დიპლომატიის წინაშე თავი ემართლებინა და ბაგრატიონებისათვის "აღედგინა" რომანოვების მიერ უსამართლოდ წართმეული უფლებები სამეფო ტახტზე. 1907 წლის 19

დეკემბერს რუსეთის საიმპერატორო კარმა საქართველოს ტახტის მემკვიდრედ სცნო გიორგი XII-ის შთამომავლის - ილია გრიგოლის ძე გრუზინსკის მეუღლე - ელისაბედი, გვარად ბეზობრაზოვა. საიმპერატორო კარის ჩანაფიქრით, იგი ყველაზე შესაფერისი

მაია ნუგზარის ასული ბაგრატიონ-გრუზინსკი მეუღლესთან ნიკოლოზ თეიმურაზის ძე გივინაძესთან ერთად

კანდიდატურა ჩანდა, რადგან იმედოვნებდნენ, რომ იგი მხოლოდ "მეფის" ტიტულით დაკმაყოფილებოდა. სინამდვილეში ასე არ მოხდა და ელისაბედმა მოულოდნელად საოცარი აქტიურობა გამოიჩინა. ნიკოლოზ II-ის ტახტს სასწრაფო საპირისპირო ღონისძიებების მიღება დასჭირდართა გამწვავებული საკითხი დროულად მოეგვარებინა.

1900 წელს ვარშავის გენერალ-გუბერნატორის, "უგანათლებულის" თავადის ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე იმერეტინსკის გარდაცვალების შემდეგ, გვარში უფროსობა მეფე სოლომონ I-ის ძმის ბაგრატ ბატონიშვილის შთამომავალს, "უგანათლებულეს" თავად დავითს გადაეცა, რომლის ასული ნინო ბაგრატიონ-იმერეტინსკი დღეს თბილისში ცხოვრობს და საზოგადოება „ბაგრატიონთა სახლის“ წინამძღოლია.

1918 წლის 26 მაისს საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა ჩამოყალიბდა. 1921 წელს, მისი დაცემის შემდეგ, საქართველოში დარჩენილი ბაგრატიონთა გვარის დიდი ნაწილი საზღვარგარეთ ემიგრაციაში წავიდა.

1921 წელს რუსეთის მიერ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ოკუპაცია-ანექსიის შემდეგ ბაგრატიონ-მუხრანსკების ზოგიერთი წარმომადგენელი დასავლეთ ევროპაში დასახლდა. მათი შთამომავლები დღეს საფრანგეთში, ესპანეთში, იტალიასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში ცხოვრობენ.

მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში, შექმნილი პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე, გერმანიის გარკვეულმა წრეებმა წამოჭრეს საქართველოს სამეფო ტახტის აღდგენის საკითხი; წინ წამოიწია უცხოეთში მცხოვრებ მუხრანბატონთა უმცროსმა შტომ. მუხრანბატონთა უფროსი შტო შეწყდა 1903 წელს კონსტანტინე ივანეს ძე ბაგრატიონ-მუხრანსკის გარდაცვალების შემდეგ. 1942 წელს ბერლინში ჩატარდა ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირის დამფუძნებელი კრება, რომელზეც საქართველოს ტახტის მემკვიდრედ აირჩიეს ირაკლი გიორგის ძე ბაგრატიონ-მუხრანსკი. II მსოფლიო ომის დამთავრების შემდეგ, 1946 წლის 5 დეკემბერს, რუსეთის საიმპერატორო სახლის მეთაურმა, დიდმა თავადმა ვლადიმერ კირილეს ძე რომანოვმა ხელი მოაწერა ბაგრატიონთა სახლის სამეფო ღირსების აქტს, და ოფიციალურად სცნო ეს განშტოება

ბაგრატიონთა საგვარეულოში უფროს შტოდ. 1957 წელს, მამის, გიორგი ალექსანდრეს ძე ბაგრატიონ-მუხრანსკის გარდაცვალების შემდეგ, ირაკლი გიორგის ძე საქართველოს ტახტის მემკვიდრედ გამოაცხადეს.

1946 წლის 5 დეკემბრის აქტში. ნათქვამია: „Его Королевское Высочество Инфант Дон Фердинандо Прунни Баварский, запросил Меня, перед вступлением его дочери Инфанти Мерселес во брак с Князем Ираклием Георгиевичем Багратионом-Мухранским, могу ли Я, принимая во внимание факт независимости Грузии с 1918 по 1921 год, как и настоящее положение ее Царской Семьи, считать предполагаемый брак равнородным. Переданный через посредство испанского посланника в Берне - графа де Байлена. Мой ответ Инфанту был положительный, ибо, после продолжительного и тщательного изучения истории Грузии и Грузинского вопроса, и испросив совета Моего дяди, Е.И.Выс. Великого Князя Андрея Владимировича, брата Моего покойного Родителя, моих советников, и после письменного сношения с профессором-историком М.Мускелншвили Я считаю справедливым и полезным признать царское достоинство старшей ветви Семьи Багратионов, как и право ее членов именоваться Князьями Грузинскими и титуловаться Царскими Высочествами. Главой этой семьи является, ныне здравствующий, Князь Георгий Александрович“. აქტი იყო დაბეჭდილი წიგნში: "Наследование Российского Императорского Престола": Составлена под редакцией Высокопреосвященнейшего Антония, Архиепископа Лос-Анжелесского и Южно-Калифорнийского, რომელიც გამოიცა ამერიკის შეერთებული შტატების ქალაქ ბრიჯუპორტში 1985 წელს. თუ რა წყაროებით სარგებლობდა პროფესორი М. Мускелншвили, როდესაც ადასტურებდა ბაგრატიონ-მუხრანსკების ლეგიტიმურ უფლებას, ჩვენთვის უცნობია.

ზემოაღნიშნულ წიგნში ჩვენთვის საინტერესოა ერთ-ერთი თავი სახელწოდებით "О Доме Багратионов" - სადაც გაანალიზებულია 1783 წლის ტრაქტატის ხელმოწერა და მის შემდეგ მომხდარი მოვლენები. ჩვენ თავს უფლებას ვაძლევთ, მოვიყვანოთ აქედან რამდენიმე ვრცელი ციტატა: "... Со стороны России было дано обещание "уважать независимость,

Грузии и что впредь Ираклий II-й, как одной с нами веры и союзник России, берет звание Царя Грузинского, в коем звании и правах Он, как и потомство его, утверждается Россиею навсегда и вовеки веков...". Слово "берет звание Царя Грузинского" означают что, хотя старинное Царство Грузинское было раздроблено, титул "Царя Грузинского" принадлежал именно Царю Ираклию и его потомкам" (გვ.35).

"Итак обещание, данное Россиею при заключении Георгиевского договора не было сдержано... Во всяком случае неоспоримым должно быть одно: каковы бы ни были конъюнктурные соображения, на основании которых российские власти сочли необходимым взять управление Грузией под свой непосредственный контроль, эти соображения не могли освободить Россию от обещания, данного Дому Багратинов как династии при заключении Георгиевского договора. Багратионы оказались... в положении династии, потерявшей свой престол. Этого положения Багратионы не могли быть лишены никакими актами, которые могли последовать в будущем. (გვ.36). "Важно, что сами Багратионы никогда от своего царского достоинства не отрекались и что, со стороны российских властей, никогда по этому вопросу никаких заявлений сделано не было. Этот вопрос просто не поднимался" (გვ.37).

"В 1946 году перед Великим Князем Владимиром Кирилловичем возникла возможность удалить неправду, лежащую на совести Государства Российского, и заявить во всеуслышание о Своем признании царского достоинства Дома Багратионов. Этим Актом правовая сторона этого вопроса была полностью и окончательно разрешена" (გვ.38).

რაც შეეხება პირველ სამ ციტატას, გაურკვეველი აქ არაფერია, დიდი მთავარი - ვლადიმერ კირილეს ძე რომანოვი აღიარებს, თუმცა რუსეთმა დაარღვია გეორგიევსკის ტრაქტატით საქართველოს სამეფო სოფის მიცემული პირობა, ბაგრატიონთა ღირსების კერ ჩამოერთმევა სამეფო ღირსება და საქართველოს მეფის ტიტული ეკუთვნის ერეკლე II და მის შთამომავლებს. რაც შეეხება მეოთხე ციტატას, ჩვენ თავს უფლებას ვძლევთ ვთქვათ, რომ 1946 წლის აქტის სამართლებრივი მხარე ლეგიტიმურობის თვალსაზრისით არ

იყო მოწესრიგებული, რადგან ირაკლი გიორგის ძე ბაგრატიონ-მუხრანსკის ტიტულო, როგორც ბაგრატიონთა სახლის მეთაურისა, შეიძლება სადაოდ მიიწინიოს ერეკლე II პირდაპირმა შტომ, კერძოდ, გიორგი XII-ის ვაჟის ბაგრატ ბატონიშვილის შთამომავალმა, ნეგზარ პეტრეს ძე ბაგრატიონ-გრუზინსკიმ, რომელსაც ზემოთ შევხებით; აქვე, უნდა მოვიხსენიოთ, ბაგრატ ბატონიშვილის უმცროსი ძმის, ილია ბატონიშვილის შთამომავალი - პეტრე პეტრეს ძე ბაგრატიონ-გრუზინსკი, რომელიც თავის ვაჟთან ევგენისთან და ორ ქალიშვილთან ერთად ცხოვრობს მოსკოვში.

მუხრანელთა შტოს წარმომადგენელია გიორგი ირაკლის ძე ბაგრატიონ-მუხრანსკი, რომელიც დაუნათესავდა ევროპის სამეფო თუ არისტოკრატიულ ოჯახებს. მიუხედავად იმისა, რომ ამას დიდი მნიშვნელობა აქვს საერთაშორისო პრესტიჟისა და აღიარების თვალსაზრისით, ბუნებრივია, უპირველესია ლეგიტიმურობისა და სამეფო ტახტის მემკვიდრეობის წესის დაცვა: ბაგრატიონ-მუხრანსკები ბაგრატიონთა სამეფო სახლის გვერდითი შტოს - მუხრანბატონთა უმცროსი განაყოფის ჩამომავალნი არიან. ისინი იყვნენ თავადები და ემსახურებოდნენ ერეკლე II-ის სამეფო კარს ამ გვერდითი შტოს წარმომადგენლებს სამეფო ტახტის არსებობის ხანაში გამეფება არც უფიქრიათ. ერეკლე II-ის პირდაპირი შტოს რეალობის პირობებში გამორიცხულია მუხრანბატონთა სამეფო ტახტის მემკვიდრედ გამოცხადების შესაძლებლობა, რადგან ძალაში რჩება ერეკლე II-ის შთამომავალთა უფროსობა ბაგრატიონთა გვარში.

ბაგრატიონთა საგვარეულო განშტოების სხვა წარმომადგენლები - თავადების ბაგრატიონ-დავითიშვილების და ბაგრატიონ-ბაბადიშების შთამომავლები - დღესაც საქართველოში ცხოვრობენ.

გთავაზობთ ბაგრატიონთა გენეალოგიური ტაბულების ფრაგმენტებს, რომლებიც შეადგინეს: „ქართული გენეალოგიური საზოგადოების“ თავმჯდომარემ, ცნობილმა გენეალოგმა იური ჩიქოვანმა, სოსო ბიჭიკაშვილმა, დავით ნინიძემ და ანა მხეიძემ.

ბაგრატიონ-გურჯინსკების წარმომადგენლები

დავით ბაგრატიის ძე
ბაგრატიონ-გურჯინსკი

ალექსანდრე ბაგრატიის
ძე ბაგრატიონ-გურჯინსკი

ილია, პეტრე და გიორგი
ალექსანდრეს ძე ბაგრატიონ-
გურჯინსკები დედასთან კლენე
თარხან-მსოურაყთან ერთად

თამარა ალექსანდრეს
ასული ბაგრატიონ-გურჯინსკი

კონსტანტინე და
პეტრე პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკები

პეტრე პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

დალი პეტრეს ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

მზია პეტრეს ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ბადრი
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

დალი ბადრის ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

მიხეილ ალექსანდრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ალექსანდრე მიხეილ ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ელენე მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი
შვილიშვილთან ნიკოლოზ მხეიძესთან
ერთად

ნინო მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ილია მიხეილის ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ილია ბატორიშვილი,
გიორგი XII-ს ძე

გრიგოლ ილიას ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

პეტრე პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი

ეკატერინე პეტრეს ძე
ბაგრატიონ-გრუზინსკი
მეუღლესთან ტატიანა პრსენთან
ერთად

ეკატერინე პეტრეს ასული
ბაგრატიონ-გრუზინსკი
მეუღლესთან სერგეი პლატონოვთან
ერთად

ბაგრატიონ-იმერეთისკების წარმომადგენლები

დავით ალექსანდრეს ძე ბაგრატიონ-იმერეთისკი
მეუღლესთან ქეთევან მაჩაბელთან ერთად

ნინო დავითის ასული ბაგრატიონ-
იმერეთისკი შვილიშვილებთან თორნიკესთან,
სალომესთან და ქეთევანთან ერთად

იმერეთისკების წარმომადგენლები

ალექსანდრე კონსტანტინეს
ძე იმერეთისკი

გიორგი მიხეილის
ძე იმერეთისკი

მიხეილ გიორგის ძე იმერეთისკი

თამარ მიხეილ ასული
იმერეთისკი

ნადეჟდა მიხეილ ასული
იმერეთისკი

იმერეთის ბაგრატიონების წარმომადგენლები

მარიამ სიმონის
ასული ბაგრატიონი
(იმერეთის)

ოლღა სიმონის
ასული ბაგრატიონი
(იმერეთის)

ირაკლი გრიგოლის
ძე ბაგრატიონი
(იმერეთის)

დავით ირაკლის ძე და მისი
და მაია ბაგრატიონები
(იმერეთის)

ნარგიზა ირაკლის
ასული ბაგრატიონი
(იმერეთის)

ირაკლი დავითის ძე, ქეთევან და თამარ
დავითის ასული ბაგრატიონები (იმერეთის)

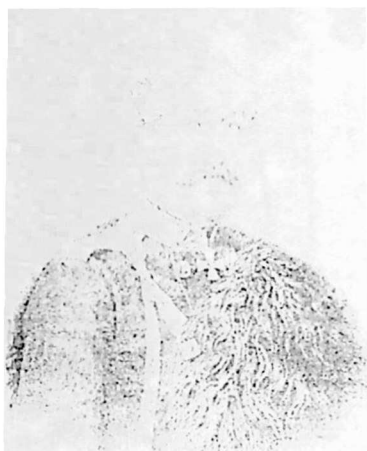
შერი გრიგოლის ასული ბაგრატიონი (იმერეთის)
შვილდისშვილებთან გიორგისთან და თამართან ერთად

ციალა გრიგოლის ასული ბაგრატიონი (იმერეთის),
 მისი ვაჟი დავით ძოწენიძე, ასული ხათუნა
 ძოწენიძე და შვილიშვილი მარიამ ბაგრატიონი

ბაგრატიონ-მუხრანელების წარმომადგენლები

ივანე კონსტანტინეს ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

გიორგი კონსტანტინეს
ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი

ალექსანდრე მიხეილის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი
მეუღლესთან ნინოსთან ერთად

გიორგი ალექსანდრე ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი
მეუღლესთან ილიასთან ერთად

ირაკლი გიორგის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი ასულთან
მარიამთან ერთად

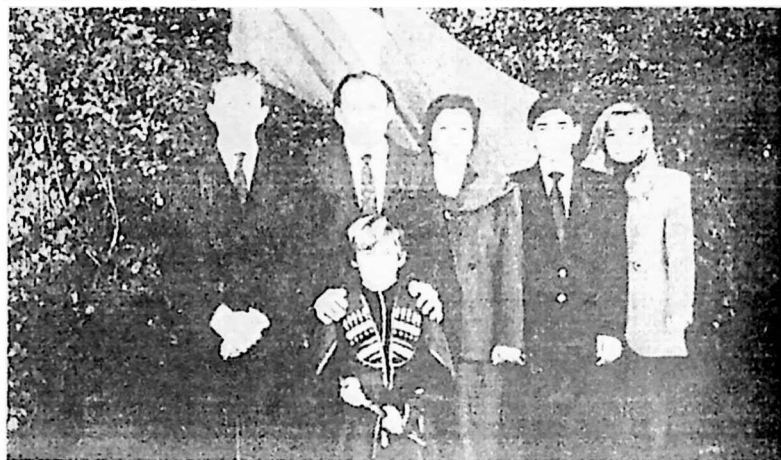
მარიამ გიორგის ასული
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ლენიდა გიორგის ასული
ბაგრატიონ-მუხრანელი

დიდი მთავარი კლადიმერ
კირილეს ძე რომანოვი

გიორგი ირაკლის ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი შეუღლესთან,
ნურია ღოპესთან და შვილებთან მარიამ-ანტონეტასთან,
ირაკლისთან, ლევითთან და გურამთან ერთად

ბაგრატ ირაკლის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ივანე ბაგრატის ძე და ინესა ბაგრატის
ასული ბაგრატიონ-მუხრანელები დედასთან
მარია დედოქოსის ულარა ი სველვესთან

ალექსი ალექსანდრეს ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

მიხეილ ალექსანდრეს ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

კონსტანტინე გიორგის
ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი

კონსტანტინე ალექსანდრეს ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი მკვლელისთან.
ტატიანა კონსტანტინეს ასულ
რომანოვიძის კრებულ

ალექსანდრე მიხეილის
ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი

მიხეილ ალექსანდრეს ძე ბაგრატიონ-
მუხრანელი მეუღლესთან ალბინა
სოფრონოვასთან ერთად

ალექსანდრე მიხეილის
ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი

ირაკლი მიხეილის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ელისაბედ მიხეილის ასული ბაგრატიონ-მუხრანელი
შვილიშვილებთან ალექსანდრესთან და ნატოსთან
ერთად

ირინე ალექსანდრეს ასული
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ალექსანდრე ბაგრატიონ-
მუხრანელი მკუდლესთან
თამართან ერთად

საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი
ილია II ქუთუყან კონსტანტინეს
ასულ ბაგრატიონ-მუხრანელთან ერთად

ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი მეუღლესთან
ელენე ებრაღიმესთან ერთად

მიხეილ გიორგის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

თამარ მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ალექსანდრე ალექსანდრეს
ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი

ვლადიმერ ალექსანდრეს
ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი

ოთარ ვლადიმერის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ვლადიმერ ოთარის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ლია ოთარის ასული ბაგრატიონ-მუხრანელი
შვილებთან ვახტანგთან და თინათინთან ერთად

ოთარ ვლადიმერის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ნინო ვლადიმერის ასული ბაგრატიონ-
მუხრანელი შვილიან გერასიმ ფარგიკიძესთან
ერთად

გიორგი ნიკოლოზის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

ნიკოლოზ გიორგის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი
(ნიკო ბური)

ლევან გიორგის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

სიმონ ლევანის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

დავით გიორგის ძე ბაგრატიონ-
მუხრანელი დასთან თამართან
ერთად

ია ლეონიდის ასული
ბაგრატიონ-მუხრანელი

გიორგი დიმიტრის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

კონსტანტინე გიორგის ძე
ბაგრატიონ-მუხრანელი

რუსუდან კონსტანტინეს ასული
ბაგრატიონ-მუხრანელი

მედეა კონსტანტინეს
ასული ბაგრატიონ-მუხრანელი

გიორგი დიმიტრის ძე ბაგრატიონ-მუხრანელი მეუღლესთან
თინა ფერაძესთან და შვილთან კონსტანტინესთან ერთად

ბაბრაციონ-დავითიშვილების წარმომადგენლები

ნიკოლოზ სოლომონის ძე
ბაბრაციონ-დავითიშვილი

სოლომონ ედიშერის ძე
ბაბრაციონ-დავითიშვილი
შვილთან დიმიტრისთან ერთად

ალექსანდრე ნიკოლოზის
ძე ბაბრაციონ-დავითიშვილი

გიორგი ნიკოლოზის ძე
ბაბრაციონ-დავითიშვილი

კონსტანტინე ნიკოლოზის
ძე ბაგრატიონ-დავითიშვილი

არჩილ ნიკოლოზის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

დავით სოლომონის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

შალვა სოლომონის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

დიმიტრი სოლომონის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ბაგრატ უდიშერის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

კონსტანტინე ბაგრატიის
ძე ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ეკატერინე ბაგრატიის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

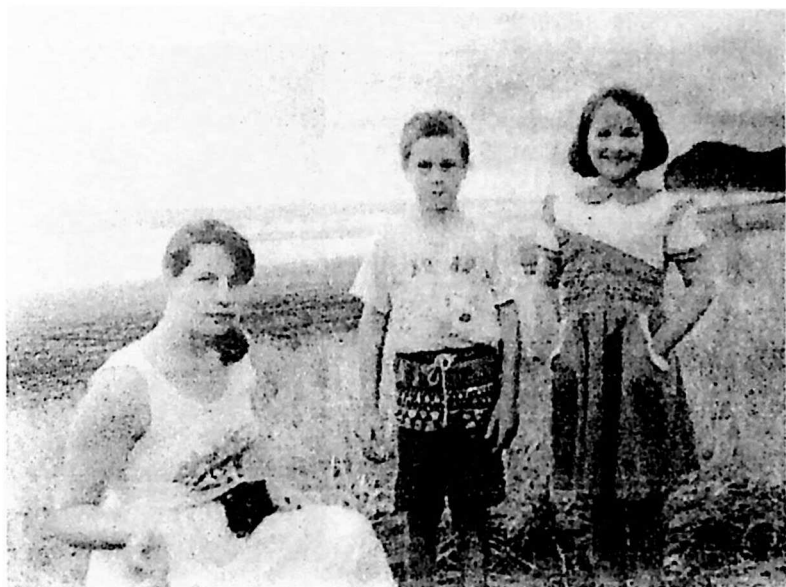
გიორგი ბაგრატიის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

გიორგი კონსტანტინეს ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

კონსტანტინე გიორგის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ირინე კონსტანტინეს ასული ბაგრატიონ-დავითიშვილი
შვილებთან სერგეისთან და ელენესთან ერთად

გივი შალვას ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ნანა ვასილის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

მუხრან გივის ძე ბაგრატიონ-
დავითიშვილი შვილებთან ლაშასთან
და თეონასთან ერთად

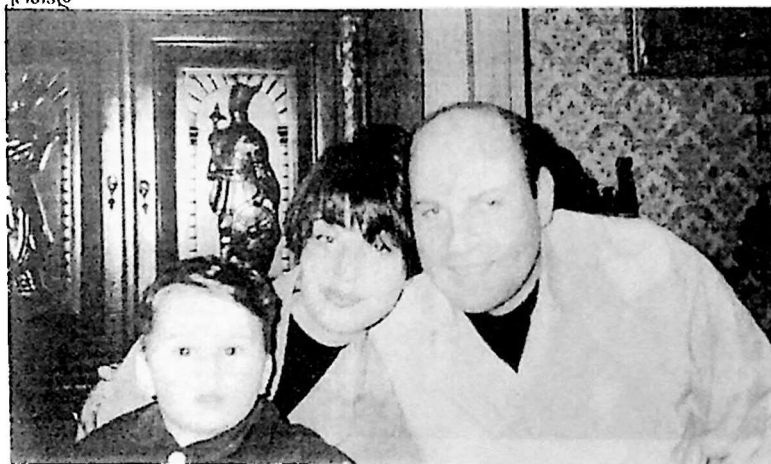

გიორგი მუხრანის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

მარინე გივის ასული ბაგრატიონ-დავითიშვილი
მეუღლესთან დიდროსთან და შვილებთან
ლევანთან, ნათიასთან, ნანასთან, ნატოსთან,
თამუნასთან, თათიასთან და თეონასთან
ერთად

ირინე გივის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

მამუკა გივის ძე ბაგრატიონ-დავითიშვილი მეუღლესთან
ეკატერინე ჯავახიშვილთან და შვილთან გიორგისთან ერთად

ნინო გივის ასული ბაგრატიონ-დავითიშვილი
მეუღლესთან მამუკა კარანაძესთან ერთად

ხათუნა გივის ასული ბაგრატიონ-დავითიშვილი
მეუღლესთან გაგა ნუცუბიძესთან და შვილთან თამთასთან
ერთად

ოთარ შალვას ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

აღა ოთარის ასული ბაგრატიონ-
დავითიშვილი შვილთან ირინესთან
და ციალა ოთარის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი შვილებთან
თაშუნასთან და ნინოსთან ერთად

მარიამ გიორგის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

დები ნინო, ანასტასია და ბარბარე
~~გიორგის~~ ასულები ბაგრატიონ-
დავითიშვილები

თამარ კონსტანტინეს
ასული ბაგრატიონ-
დავითიშვილი

მანანა კონსტანტინეს ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ელენე და ეთერი არჩილის ასულები
ბაგრატიონ-დავითიშვილები

ნატალია კონსტანტინეს
ასული ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ეთერი დავითის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ირაკლი (ჯანო) კონსტანტინეს ძე ბაგრატიონ-დავითიშვილი
შვილებთან ჯანსუღთან და გიორგისთან ერთად

ძმები ჯანსუღი (ჯანო) და გიორგი
ირაკლის ძე ბაგრატიონ-დავითიშვილები

ნინო ჯანსუღის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ეკატერინე ჯანსუღის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

თამარ გიორგის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ელისაბედ გიორგის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ვასილი ედიშერის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ადამ ვასილის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ნინო ვასილის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

თამარ ვასილის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ელენე ვასილის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ედიშერ ადამის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

გიორგი ედიშერის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ნინო ედიშერის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი
ძმისშვილებთან ნიკოლოზთან და
ნატოსთან ერთად

მერაბ ადამის ძე
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

მანანა მერაბის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

თამარ მერაბის
ასული ბაგრატიონ-
დავითიშვილი

ნადარ ნიკოლოზის ქე ბაგრატიონ-
დავითიშვილი მეუღლესთან მანანა
ძიძიგურთან და ასულესთან ნინოსთან
და ნათიასთან ერთად

ნანა ნიკოლოზის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ნელი ნიკოლოზის ასული
ბაგრატიონ-დავითიშვილი

ბაგრატიონ-ბაბადიშების წარმომადგენლები

გიორგი როსების ძე
ბაგრატიონ-ბაბადიში ვაჟთან
მისეილთან ერთად

მიხეილ გიორგის
ძე ბაგრატიონ-ბაბადიში

მიხეილ გიორგის ძე ბაგრატიონ-ბაბადიში მეუღლესთან
ელისაბედთან და შვილებთან ეკატერინესთან, ანასთან,
გიორგისთან, ნიკოლოზთან და ლუკასთან ერთად

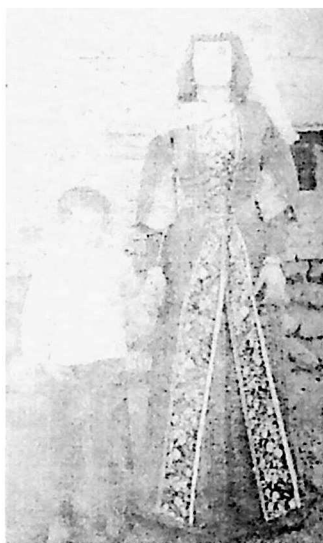
მანანა ბაგრატიონ-ბაბადიში
მეუღლესთან გრიგოლ ყარაღაშვილთან
და შვილებთან ელისაბედთან და
ალექსანდრესთან (კოხტასთან) ერთად

ანა მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-ბაბადიში

ძმები ირაკლი და
ნიკოლოზ მიხეილის ძე
ბაგრატიონ-ბაბადიშიები

ეკატერინე მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-ბაბადიში ძმასთან
ნიკოლოზთან ერთად

გიორგი მიხეილის ძე
ბაგრატიონ-ბაბაღიში

მიხეილ გიორგის
ძე ბაგრატიონ-ბაბაღიში

ანდრეი მიხეილის ძე
ბაგრატიონ-ბაბაღიში

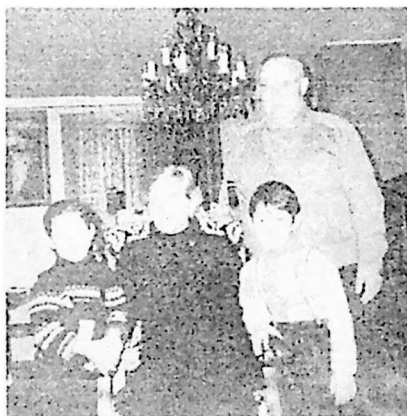

ირინე მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-ბაბაღიში

ელისაბედ (ზიზი) გიორგის ასული
ბაგრატიონ-ბაბადიში შეუღლესთან
ალექსანდრე უჯმაჯურიძესთან და
შვილებთან ავთანდილთან და ბაღრისთან
ერთად

თამარ გიორგის
ასული ბაგრატიონ-
ბაბადიში

ნიკოლოზ მიხეილის
ძე ბაგრატიონ-ბაბადიში

ლალი ნიკოლოზის ასული ბაგრატიონ-
ბაბადიში შეუღლესთან ხაჩურა გიორგიძესთან
და შვილებთან დავითთან და
ქეთევანთან ერთად

ქეთევან ნიკოლოზის ასული
ბაგრატიონ-ბაბადიში
დისშვილებთან ნინოსთან და
ელენესთან ერთად

ლელია ნიკოლოზის ასული
ბაგრატიონ-ბაბადიში

გიორგი ომარის ძე
ბაგრატიონ-ბაბადიში

ლელე მიხეილის ასული
ბაგრატიონ-ბაბადიში მეუღლესთან
იოსებ ბოლქვაძესთან ერთად